

## "לְבַנְיָנָה שֶׁל תּוֹרָה" – חֶלֶק קַנְ"ז

שיחה שנמסרה בביהמ"ד מפי מו"ר רה"י

### רציפות הלימוד



#### ישיבה – ישוב הדעת

"ללמוד שעה אחת ולהפסיק שעה אחת הוא קיום התוהו האפס וההעדר. הרי זה זורע ושולח עליהם מים לסחפן".

'שעה' אין פירושה שעה עגולה אלא יחידת זמן. ללמוד זמן מסויים ולהפסיק זמן מסויים, כשאדם לומד ומפסיק לומד ומפסיק, הוא כמו אדם הזורע ומיד שוטף במים את מקום הזרעים, הוא בעצמו מאבד את לימודו. התורה מצריכה רצף.

לימוד תורה עניינו גם להוסיף קדושה באדם, וכדי להשיגה צריך יחד עם עמל התורה, פניות הדעת ורצף לימודי. כמובן זה לא קל, כל לומד יודע שבאופן טבעי יש לנו דחפים להפסיק פה ושם, וללמוד ברצף שלוש שעות זה לא דבר פשוט.

על כך אומר החזון איש:

"ואמנם לא קל הוא לקבוע לימוד שקידתי אבל הכובד הוא כרגע..."

כלומר הקושי הוא רק בהתחלה.

"והקובע בהסכמה גמורה ללימודו חיש מהר יסורו ממנו כל הכובדים".

כאשר אדם מחליט החלטה פנימית חזקה ללמוד בהתמדה ורציפות כל המפריעים יסתלקו ממנו. אם יגמור בדעתו שרצונו הוא ללמוד בשקידה וברצף תהיה לו סייעתא דשמיא וכל המפריעים יסתלקו.

במסכת יומא<sup>1</sup> נאמר "מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם". ישיבה פירושה ישוב הדעת ומנוחת הנפש. בפועל זהו מקום שיושבים בו ועוסקים בו בתורה ומשיגים קרבת ה', וכדי להצליח בכך נדרש האדם לשקט נפשי וריכוז שיאפשרו לו ללמוד ולקלוט את מה שהוא לומד. לימוד התורה דורש שקט נפשי ופניות הדעת. החזון איש מוסיף על כך דבר נוסף ומהותי מאד בו נעסוק היום.

#### הלימוד הבלתי נפסק

כתב החזון איש באחת מאגרותיו הידועות:

"עיקר הלימוד הוא התמידי והבלתי נפסק. בלימוד התמידי הוא סוד הקדושה וזה שעושה תורתו קרעים אסף רוח"<sup>2</sup>.

הלומד קצת פה קצת שם עם הפסקות – 'אסף רוח' כלומר לא אסף כלום, מפני שבלומד התמידי נמצא סוד הקדושה.

<sup>1</sup> כח:

<sup>2</sup> אגרות חזון איש חלק א אגרת ג



## כיצד נגדל ת"ח?

דורנו הוא דור גדול, דור בעל אפשרויות עצומות. הקב"ה נתן בינה באדם לפתח וליצור עולם של תקשורת ומכשירים חכמים אשר לפני כמה שנים היו בגדר חלום מבחינת היכולות האנושיות, וזו ודאי התקדמות עצומה בעולם. כיום כמעט כל אדם נושא בכיסו כלים בעלי יכולות אדירות

ודווקא משום כך צריכים לדעת להשתמש בהם באופן הנכון. אם נשאל את עצמנו כיצד נצליח לגדל תלמידי חכמים עם כיפות סרוגות שינהיגו את עם ישראל – נראה שהבעיה הקשה ביותר בתחום זה היא דווקא בהתמודדות עם האתגרים החדשים הללו.

התפתחות וגדילה בתורה לא ייתכנו ללא רצף, חוסר הרצף הוא קיום התוהו, כלשון החזון איש, ובלתי אפשרי לקיים רצף לימודי אם אדם נתון בכל רגע לקריאתה של איזו רשת חברתית כזו או אחרת. הדרך הנכונה לאדם בוגר היא הצבת גבולות נכונים לאופן שימושו בדברים מסוג זה. גם הטוב צריך מידה, גם דברים הטובים מצד עצמם יהיו לתועלת רק אם ישתמשו בהם בגבולות נכונים. אם התקשורת הזו חשובה לאדם, ישקול ויקבע לעצמו זמנים מוגדרים בהם יעסוק בתקשורת עם משפחתו וחבריו בדרך חיובית ונכונה מתוך שליטה ובחירה.

ביחס לפגיעה בלימוד העצה היא פשוטה. הפתרון הוא שלפחות בשעת הסדר ובשעת השיעורים הלומד יפקיד את מכשירו בתאים האישיים שיהיו כאן בעז"ה בקרוב. נכון שזה

יהיה קשה בתחילה, אבל כפי שאמר החזון איש: "הכובד הוא כרגע", זהו רק עניין של החלטה, ברגע הראשון זה יראה קשה אבל כשתהיה לו הסכמה גמורה "חיש מהר יסורו ממנו כל הכובדים". אחרי ההחלטה והביצוע יהיו לו קל יותר לקבל עול תורה וקל יותר לגדול בידיעת התורה, וכך נוכל בע"ה לגדל ת"ח, שזו היא השאיפה שלנו לאומה.

## "בלימוד התמידי

## הוא סוד הקדושה

## וזו שעושה תורתו

## קרעים אסף רוח..."

### ההשפעה החברתית

בדור שלנו ובציבור שלנו הפתוח לחידושים הטכנולוגיים מתהווה דבר שהמומחים מגדירים אותו בשם 'דור המסכים'. תרבות הפנאי היא מול מסך, הקשר האנושי הולך ופוחת, ואת מקומו תופסים יותר ויותר קשרים וירטואליים.

חוקרים שבדקו נושא זה לעומק גילו כי "עצם ההשפעה על האדם היא בשהייה שלו מול המסך ללא קשר לתוכן" כלשונו של אחד מגדולי המומחים בתחום.<sup>3</sup> "אם הילד רואה כל היום דרשות של רבנים וסרטי טבע, המצב לא טוב בהרבה מאשר אם היה רואה משהו בלתי חינוכי בעליל, מצד הפגיעה בנפש".

הדברים אינם אמורים רק על ילדים אלא גם על אנשים כמונו. ודאי שהכלים הללו נהדרים ובעזרת רשת חברתית ניתן לעשות דברים נפלאים, אבל השאלה היא איך משתמשים בטכנולוגיה בצורה נכונה ומבלי להשתעבד לה.

<sup>3</sup> תמיר ליאון



לא 'כי אסור'. כך הדברים יבואו מתוך האמת העצמית של כל אחד. כאשר כל אחד יתבונן ויראה את הפגיעה ברצף הלימודי שלו וביכולתו לדבר ולשוחח עם רבש"ע בתפילה. אברך אחד מהיושבים כאן אמר לי שמאז ביקשתי בחודש אלול הוא אינו נכנס עם המכשיר לבית המדרש, כל הלימוד שלו השתנה, הוא לומד בשקט, שקוע בלימוד ולומד טוב. מדובר באדם עם משפחה וילדים ובזכות זה הוא מרגיש התקדמות לימודית ורוחנית.

ישאל השואל: ומה יהיה אם מישוהו צריך אותי? שיחכה, לא נורא. זה רק עניין של הרגל בתפיסה שלנו. אנו יכולים להתגבר על ההרגל ולהחליט להיות משוחררים כדי להתחבר אל הנשמה והעצמיות שלנו, כמו שדיבר כאן מו"ר הרב יעקב כץ שליט"א במוצאי 'זאת חנוכה' בכנס לכבודו של הרב הדרי שליט"א. בקרוב יותקנו כאן התאים ניתן יהיה לקבל תא ללא תשלום ולקחת אחריות כל אחד על עצמו ועל סביבתו, איש אל רעהו יאמר חזק, "הכובד הוא כרגע" כפי שאמר החזון איש ואנו נתגבר עליו ונשנה את ההרגל הזה בעז"ה, כדי שבזמן הלימוד והתפילה המכשיר יהיה סגור בתא, והלב והראש יהיו פתוחים הרבה יותר.

בודאי בימי השובבים האלו (ומותר להתחיל את זה מהיום..) כל מי שיתגבר ויניח את המכשיר בצד יזכה יותר להתקרב אל הנשמה שלו ואל העצמיות שלו היינו אל רבש"ע. כך נזכה להיות יותר פנויים לקשר עם הקב"ה בתורה ובתפילה, נצליח יותר במטרה לשמה באנו לשיבה לגדול בתורה ולבנות בנפשנו בניין – בניינה של תורה, ומתוך כך נבוא גם בע"ה לבניינה של האומה.

בשנים האחרונות אנו שומעים יותר ויותר שקשה לבנים ולבנות ליצור קשרים משמעותיים בחייהם, אולי הם בקיאים ביצירת קשר וירטואלי אך מתקשים ליצור קשר ישיר ואיכותי. כששאלתי פסיכולוג המטפל בבחורים המתקשים להנשא מה הוא שורש הבעיה, הוא ענה לי כי הקושי כיום הוא ביצירת תקשורת, להביט בעינים ולתקשר קשר של אמת. התקשורת הישירה נפגעה בגלל הקשרים הוירטואליים שתפסו את מקומה.

הדבר נוגע גם לנושא שלנו – גידול ת"ח. אנו צריכים ת"ח גדולים עם בריאות הנפש ותקשורת נכונה עם אנשים. לגדל ת"ח כאלו זהו עניינה של השיבה. ת"ח כאלו יוכלו להבנות רק בשקידה וברצף, כפי שאמר החזון איש, אי אפשר לנתח דברים לעומקם כשאני קשוב לכל קריאה מהמכשיר שבכסי, אין זו אמירה מוסרית אלא פשוט עניין של מציאות שאותה יוכל כל אחד לבדוק לעצמו. כל אחד גם יודע בינו לבין עצמו עד כמה באמת הוא תלוי במכשיר שלו, וצריך להבין שהפגיעה העיקרית היא בו עצמו, ביכולותיו החברתיות, הנפשיות, הלימודיות והרוחניות, זאת מבלי לעסוק כלל בעניינים של קדושה.

## בנוגע אלינו..

לאחרונה פנה אלי אחד מתלמידי השיבה (בעילום שם) וכתב במכתבו: "אני פונה בבקשה אל ראש השיבה ומבקש לסלק את המכשירים האלו מבת המדרש, לאסור להכניס אותם בכלל".

דרכי היא לבקש, כי אני רוצה שזה יבוא ממקום אחר בנפש, אני רוצה שכל אחד ואחד מבני השיבה שישמעו את הדברים יעשה לעצמו את החשבון ויבין את הדברים בעצמו,

